

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการ หรือการบริหารธุรกิจจูงม่งหมายสำคัญอยู่ที่ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และพัฒนาอยู่เสมอเพื่อสนองตอบหลักการดังกล่าวการบริหารงานจึงจำเป็นต้องมีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และการจัดการ (Management) การที่ดีว่าทรัพยากรทั้ง 4 ประการนี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร เพราะว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานนั้น ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยดังกล่าวเป็นสำคัญ การขาดปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งไม่อาจทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพเต็มที่ได้ ในบรรดาปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว ทรัพยากรประเภทงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดปัจจัยการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าทรัพยากรแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมทั้งการจัดการ

ทรัพยากรประเภทงบประมาณ มีบทบาทสำคัญในขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดตัวบุคคล (Staffing) การดำเนินการ (Directing) การประสานงาน (Co - ordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) (ประเทือง ประมวลพิทย. 2537 : 1 ; อ้างอิงจาก ประชุม รอดประเสริฐ. 2533. เอกสารประกอบคำสอนเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร. หน้า. 32-33) ในกระบวนการบริหารเหล่านี้ การบริหารงบประมาณนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และแน่ใจได้ว่าการบริหารงานในองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ จะต้องเจริญก้าวหน้าได้อย่างดีมีประสิทธิภาพและประหยัด ดังนั้นในองค์กรทุกประเภทจึงต้องจัดโครงสร้าง และกระบวนการบริหารงบประมาณไว้อย่างเหมาะสม จึงถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการบริหาร สอดคล้องกับ ไทเฮาส์ ชัยมงคล (2526 : 24) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการบริหารงานโดยทั่ว ๆ ไปนั้นประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ การจัดการ และทรัพยากรที่มีบทบาทมากในการบริหารองค์กร คือเงินหรืองบประมาณ งบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารงานของรัฐบาลมาก เพราะรัฐบาลสามารถใช้งบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือสนอง วัตถุประสงค์ต่าง ๆ คือ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่าง ฝ่ายบริหารกับ ฝ่ายนิติบัญญัติให้ดีขึ้น โดยฝ่ายนิติบัญญัติจะใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือตรวจสอบและควบคุมการ

บริหารงานของรัฐ และเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือประสานสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การจัดงบประมาณแผ่นดินยังช่วยให้รัฐบาลบริหารการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพในขอบเขตของงบประมาณที่จัดทำขึ้น

จากความสำคัญของงบประมาณดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีการพัฒนา ระบบงบประมาณของประเทศไทยกล่าวคือ ในระยะก่อนปีงบประมาณ 2525 ระบบงบประมาณแผ่นดินของประเทศไทย เป็นระบบงบประมาณที่เน้นการควบคุมการใช้จ่ายเงิน หรือเรียกว่า ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line - item budgeting) ซึ่งเน้นให้งบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการควบคุมการใช้จ่ายและการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยมีได้คำนึงถึงผลงานหรือเป้าหมาย ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายเงินนั้น ๆ มากเท่าที่ควร ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึง จุดด้อยของระบบงบประมาณประเภทนี้ ประกอบกับประเทศไทยมีการวางแผนระยะยาว คือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อันเป็นแผนแม่บทของประเทศ ซึ่งได้กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงานของรัฐในทุก ๆ ด้าน แต่การจัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการในแต่ละปีนั้น ยังไม่มีจุดเชื่อมโยงที่จะทำให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนาของประเทศอย่างชัดเจน (พิชราวัตี แพร่ตฤณ, 2528 : 1)

เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น ในปีงบประมาณ 2525 รัฐบาลโดยสำนักงบประมาณจึงได้เปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณแผ่นดิน จากระบบงบประมาณแบบแสดงรายการมาเป็นระบบงบประมาณแบบแสดงแผนงาน (Programme budgeting) โดยนำมาใช้ผสมผสานกับระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ ทั้งนี้สำนักงบประมาณได้ปรับปรุงระบบและกระบวนการงบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดของระบบงบประมาณแบบแผนงานและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ คือ ในด้านการจัดทำงบประมาณได้มีการกำหนดแนวทาง และหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณแบบกำหนดสัดส่วนของวงเงิน งบประมาณรายจ่ายแต่ละด้านและแต่ละกระทรวงในลักษณะของการวางแผนมหภาค ผสมผสานกับการวิเคราะห์รายละเอียดค่าของตั้งงบประมาณขององค์กรภาครัฐ (Bottom-up process) ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Top-down process) ในด้านการบริหารงบประมาณได้เปลี่ยนแปลงระบบอนุมัติเงินประจำงวดให้มีความ คล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดสรรเงินงบประมาณไปตั้งจ่ายในส่วนภูมิภาค ตั้งแต่การอนุมัติเงินประจำงวด และให้หัวหน้าองค์กรภาครัฐ เจ้าของงบประมาณได้รับมอบอำนาจในการบริหารงบประมาณมากขึ้น รวมทั้งการมอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแทน

แม้ว่าระบบงบประมาณแบบแผนงานจะเป็นระบบที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างมีแผนและมีการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและประหยัด อย่างไรก็ตาม

ก็ตามในทางปฏิบัติก็มีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคอยู่หลายประการ เช่น ในกระบวนการจัดทำงบประมาณ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการเมือง (นโยบายของพรรคการเมือง) และนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุด บ่อยครั้งมักจะใช้วิธีการประนีประนอมและประสานผลประโยชน์กันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนั้นทัศนคติของเจ้าหน้าที่งบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการนำระบบงบประมาณมาใช้ได้อย่างได้ผลหากไม่เข้าใจแนวความคิดและกระบวนการวิเคราะห์เชิงระบบ (System analysis) แล้วก็จะเป็อุปสรรคที่สำคัญในการจัดสรรงบประมาณ จากการปฏิบัติงานภายใต้ระบบงบประมาณแบบแผนงานที่ผ่านมามีปัญหาที่สำคัญคือ เน้นรายการใช้จ่ายมากกว่ามุ่งความสำเร็จของงาน (ผลผลิตและผลลัพธ์) ขาดความเชื่อมโยงในการวางแผนทุกระดับ ขาดความเชื่อมโยง ระหว่างแผนปฏิบัติงานกับการจัดสรรงบประมาณ ขาดการวางแผนการเงินล่วงหน้า ขาดความครอบคลุมครบถ้วนทุกแหล่งเงิน ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นแรงผลักดันให้มีการปฏิรูประบบงบประมาณของประเทศอย่างจริงจังเพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 เห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐไปสู่ระบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่เน้นการทำงานโดยยึดผลผลิต และผลลัพธ์เป็นหลัก ซึ่งตามแผนปฏิรูประบบการจัดการภาครัฐดังกล่าว ต้องปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ เป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance - Based Budgeting : PBB) เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและมีความเป็นธรรม (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2544 : 6-13)

การที่รัฐบาลปรับกลยุทธ์ การบริหารภาครัฐแนวใหม่ ภายใต้แนวคิดที่มุ่งเน้นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management : RBM) ก็คือการใช้ระบบบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์หรือผลงานเป็นหลัก ผลงานที่ปรากฏมีทั้งผลผลิต (Outputs) และ ผลลัพธ์ (Outcomes) ที่สามารถได้จากผลลัพธ์ที่วัดได้ว่ามีความคุ้มค่าเป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับจากประชาชน กลไกการดำเนินงานปฏิรูประบบราชการประกอบด้วยแผนการปรับเปลี่ยนบทบาท การกิจ และวิธีการบริหารงาน ภาครัฐ แผนปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและการพัสดุ แผนปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคล แผนปรับเปลี่ยนกฎหมาย แผนปรับเปลี่ยน วัฒนธรรม และค่านิยมในการบริหารภาครัฐ ในส่วนของการปฏิรูประบบงบประมาณ ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อน RBM ให้สัมฤทธิ์ผล รัฐบาลได้เลือกใช้งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) เป็นแกนหลักในการปฏิรูปครั้งนี้ โดยการกระจาย

อำนาจ การบริหารจัดการงบประมาณ ให้หน่วยงานมีอิสระ คล่องตัวในการใช้งบประมาณให้คุ้มค่า แต่ต้องรับผิดชอบผลตามภารกิจ โดยกำหนดให้สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินงาน (สำนักงานข้าราชการพลเรือน. 2544 : 6-11) เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้งบประมาณที่ค่อนข้างจำกัดและได้รับจัดสรรเป็นวงเงินรวม สำนักงบประมาณได้กำหนดให้ หน่วยงานต้องมีความพร้อมตามมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน คือ

1. การวางแผนงบประมาณ (Budget planning)
2. การกำหนดผลผลิตและการคำนวณต้นทุน (Output specification and costing)
3. การจัดการระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement management)
4. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial management /fund control)
5. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and performance reporting)
6. การบริหารสินทรัพย์ (Asset management)
7. การตรวจสอบภายใน (Internal audit)

การพัฒนามาตรฐานการเงินในแต่ละด้าน สามารถดำเนินการควบคู่ไปกันได้ เว้นแต่ การวางแผนงบประมาณ (Budgeting planning) จะต้องเริ่มดำเนินการเป็นอันดับแรก เพราะจะเป็นแนวทางหลักในการพัฒนามาตรฐานในด้านอื่น และการที่จะได้แผนงบประมาณหน่วยงานจะต้องมีแผนกลยุทธ์ก่อนเพื่อเป็นข้อมูลหลักในการกำหนดแผนงบประมาณ ซึ่งแผนกลยุทธ์จะบ่งบอกถึงเป้าประสงค์ พันธกิจหลัก ของหน่วยงานและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนยุทธศาสตร์ที่จะทำ ให้บรรลุเป้าประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 7)

สำนักงบประมาณ (2544 : 36) กล่าวถึง ขั้นตอนแนวทางการจัดทำงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงาน ไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนแรกของการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน คือ การจัดทำนโยบาย ระดับกระทรวงและกรม โดยระบุพันธกิจ (Mission) จุดหมายในปัจจุบันและอนาคตของกระทรวง และกรม
2. ขั้นการระบุว่า เป้าหมายเชิงนโยบาย และวัตถุประสงค์ของกระทรวง / กรม ที่พยายามจะบรรลุผลในระยะยาวและในปีงบประมาณนี้ และพันธกิจของกรมสัมพันธ์อย่างไรกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และพันธกิจของกระทรวง
3. กำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่มุ่งหวังแล้ว จึงกำหนดการวัดผลการดำเนินงาน

4. การนำเสนอขอทรัพยากร (งบประมาณและบุคลากร) และการควบคุมการใช้ ทรัพยากร

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2544 : 6-19) กล่าวว่า การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นการสร้างระบบที่ให้ความมั่นใจในความครอบคลุมของกระบวนการจัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมสำคัญอย่างครบถ้วน มีการวางแผนงบประมาณล่วงหน้าตามกรอบการประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มีเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการจัดสรรงบประมาณมีรายละเอียดค่าของงบประมาณที่มีเหตุผล มีระบบจัดความสำคัญ มีการจัดสรรงบประมาณลงถึงหน่วยปฏิบัติอย่างมีหลักเกณฑ์และสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับการควบคุม การจัดทำงบประมาณภายในที่สอดคล้องกับระบบบัญชี มีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะเห็นได้ว่าพื้นฐานของการจัดทำงบประมาณ ในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น ตั้งอยู่บนระบบการวางแผนที่ดีสอดคล้องกับ ซัยสิทธิ์ เกลิมมีประสิทธิ์ (2544 : 1-3) กล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโดยการจัดสรรงบประมาณแบบวงเงินรวม (Block grant) ตามพันธะสัญญาว่าจะดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ในความรับผิดชอบให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่ได้ตกลงกันไว้ หน่วยงานภาครัฐผู้รับงบประมาณจะต้องแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตและผลลัพธ์ และจะต้องได้รับความเห็นชอบในหลักเกณฑ์การกระจายงบประมาณนี้ ควรเป็นไปตามหลักการของความเป็นธรรม การเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการลงทุน กล่าวได้ว่ากระบวนการวางแผนงบประมาณนั้น หน่วยงานภาครัฐมีประเด็นที่จะต้อง ดำเนินการ คือ

1. การจัดทำแผนกลยุทธ์และแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน พันธกิจ ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดให้ชัดเจน
2. จัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง
3. เกณฑ์จัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยปฏิบัติอย่างโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 13) กล่าวว่า การวางแผนงบประมาณเริ่มต้นจากการทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงานประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต กลยุทธ์ โครงสร้าง แผนงานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของผลงาน ข้อมูลที่ได้จากแผนกลยุทธ์นำมาจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง 3 ปี (Medium term expenditure framework) ซึ่งจะเป็นการบ่งบอกถึงงบประมาณที่ใช้ในอนาคต และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

จากการปรับปรุงระบบบริหารงานภาครัฐซึ่งมียุทธศาสตร์การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณจากเดิมเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยมีสำนักงานงบประมาณเป็นหน่วยงานหลักในการปรับปรุงระบบงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับเลือกให้เป็นหน่วยงานนำร่องในการใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ในการนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับข้าราชการตามโครงการ “การปฏิรูประบบบริหารภาครัฐระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB)” เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545 ถึงวันที่ 5 เมษายน 2545 ผู้เข้าอบรมประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ทำหน้าที่การเงินของโรงเรียน จำนวน 834 คน จากสรุปผลการประเมินโครงการดังกล่าวมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดทำคู่มือการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณของโรงเรียนต่อไป

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา แนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยการสังเคราะห์จากเอกสารหลักการปฏิบัติ ของสำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และแนวคิดของนักวิชาการ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษาได้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง 3) ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้โรงเรียนประศึกษามีแนวทางในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และสามารถจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด บังเกิดผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหน่วยงานต้นสังกัดมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนกลยุทธ์ ในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาต่อไปได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

3. เพื่อนำเสนอแนวทางที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ของการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

คำถามนำในการวิจัย

แนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้หรือไม่

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่องค์กร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอแนวทางที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ของการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 กลุ่มที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 11 คน ด้านการจัดทำนโยบายและแผนจากสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน ด้านการวิเคราะห์และจัดตั้งงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 คน

1.1.2 กลุ่มที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 390 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการจัดทำนโยบายและแผนและด้านการวิเคราะห์และจัดตั้งงบประมาณ โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 11 คน ด้านการจัดทำนโยบายและแผนจากสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน ด้านการวิเคราะห์และจัดตั้งงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 17 คน

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 198 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วน โรงเรียนในแต่ละอำเภอของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ความเหมาะสมของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ความเป็นไปได้ของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

2.3 การนำเสนอแนวทางที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

3. ประเด็นที่ศึกษาได้แก่

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสังเคราะห์จากหลักการปฏิบัติของหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงบประมาณ (2542 : 36-38) สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2544 : 6-20) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 3, 17, 80-94, 95-99) และแนวคิดของนักวิชาการ เช่น สมนึก พิมลเสถียร (2544 : 8) พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543 : 92, 115) รังสรรค์ มณีเล็ก (2545 : 13) ธนากร เอกเผ่าพันธ์ (2543 : 24) สุพานี สฤณภูวนิช (2544 : 17-18) และ ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประสิทธิ์ (2544 : 1-7) จำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านการวางแผนกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.1.1 การศึกษาสถานภาพสถานศึกษา
 - 3.1.1.1 การเตรียมการวางแผน
 - 3.1.1.2 การวิเคราะห์ภารกิจและผลผลิตหลัก
 - 3.1.1.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม(ภายนอก/ภายใน)
 - 3.1.1.4 การประเมินสถานภาพสถานศึกษา
 - 3.1.2 การกำหนดทิศทางสถานศึกษา
 - 3.1.2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
 - 3.1.2.2 การกำหนดพันธกิจ
 - 3.1.2.3 การกำหนดเป้าหมายผลผลิตหลัก
 - 3.1.3 การกำหนดกลยุทธ์
 - 3.1.3.3 การมีส่วนร่วมและการระดมความคิด
 - 3.1.3.4 การวิเคราะห์สถานภาพองค์กร(SWOT)
 - 3.1.2 5 การกำหนดกลยุทธ์
- 3.2 ด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านาระยะปานกลาง (3-5 ปี) ประกอบด้วย
 - 3.2.1 การประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณ
 - 3.2.1.1 การประมาณการรายได้งบบุคลากร
 - 3.2.1.2 การประมาณการรายได้งบดำเนินงาน
 - 3.2.1.3 การประมาณการรายได้งบลงทุน
 - 3.2.2 การประมาณการรายได้จากเงินนอกงบประมาณ
 - 3.2.2.1 การคิดคำนวณรายได้
 - 3.2.2.2 การประมาณการรายได้ล่วงหน้า
 - 3.2.2.3 ทำแผนงบประมาณเชื่อมโยงกลยุทธ์
 - 3.2.3 การคำนวณกรอบงบประมาณรายจ่าย
 - 3.2.3.1 การคำนวณตามขั้นตอนกิจกรรมกลยุทธ์
- 3.3 ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย
 - 3.3.1 การศึกษานโยบายต้นสังกัด
 - 3.3.2 การแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 3.3.3 การทบทวนกลยุทธ์

3.3.4 การกำหนดเป้าหมายและผลผลิตหลัก

3.3.5 การจัดทำรายละเอียด แผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรมเชื่อมโยงกลยุทธ์ และงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทาง หมายถึง องค์ประกอบ ขั้นตอนกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ผู้นำเสนอได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ให้บังเกิดผลสำเร็จ

2. การวางแผน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจเลือกและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน โดยการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการไว้ล่วงหน้าและคำนึงถึงการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการวางแผนที่ให้มีความสำคัญกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจองค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนด กลยุทธ์หลักขององค์กร การแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยมีข้อมูลที่ชัดเจนและการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. การวางแผนงบประมาณ หมายถึง กระบวนการจัดทำงบประมาณที่มุ่งถึงผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ มีการเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณกับการวางแผนเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย การเตรียมการจัดตั้งงบประมาณ การขออนุมัติงบประมาณ และการวางแผนบริหารงบประมาณ โดยการวิเคราะห์ทรัพยากร คาดคะเนผลที่จะเกิดต่อกิจการ แล้วจัดทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน

5. งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน หมายถึง ระบบงบประมาณที่แสดงถึงความเชื่อมโยง ทรัพยากรที่ใช้(ผลผลิต)กับผลงานที่เกิดขึ้น(ผลลัพธ์) มีความสัมพันธ์และคุ้มค่าเพียงใด และ ให้มีความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดพันธกิจขององค์กร เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ แผนงาน งาน /โครงการ อย่างเป็นระบบ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ มีการติดตาม ประเมินผลสม่ำเสมอ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล สูงสุด คุ้มค่าโปร่งใส ตรวจสอบได้

6. แนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานใน โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง องค์ประกอบ ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรม ในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติใน โรงเรียนประถมศึกษาได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด หลักการปฏิบัติ ของ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ สรุปรูปเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน ประถมศึกษา จำนวนได้ 3 ด้าน 65 รายการ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

6.1 การวางแผนกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา หมายถึง แนวทางที่โรงเรียนดำเนิน กิจกรรมในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานซึ่งประกอบด้วย

6.1.1 การเตรียมการวางแผน หมายถึง การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการระดมความคิด สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดทีมงานที่ชัดเจน เตรียมการอำนวยความสะดวก และเตรียม ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจน วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.1.2 การศึกษาสภาพภาพของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ภารกิจ และ ผลผลิตหลักของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และการประเมิน สภาพภาพของสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต การกิจที่ต้องการให้เกิดขึ้นเหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทและสภาวะแวดล้อมของสถานศึกษา วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.1.3 การกำหนดทิศทางสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถาน ศึกษาโดยการวิเคราะห์ ทบทวนภารกิจหลัก แล้วกำหนดภารกิจที่คาดหวังสำหรับอนาคต กำหนด เป้าหมายผลผลิตหลัก โดยการกำหนดภาพสถานศึกษาที่ต้องการ แล้วเขียนข้อความเป็นวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.1.4 การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา หมายถึง การระดมความคิดของผู้มี ส่วนร่วมโดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ระบุภาพความสำเร็จที่ต้องการ และเลือกทางเลือกที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ ระบุเป็นแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม วัดได้จากแบบ สอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.2 ด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง หมายถึง การระดมความคิดของผู้มีส่วนร่วมในการประมาณการรายได้ล่วงหน้า 3 ปี โดยเชื่อมโยงผลผลิต หลักที่กำหนดในแผนกลยุทธ์แล้วประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ เพื่อการคำนวณกรอบงบประมาณรายจ่าย ประกอบด้วย

6.2.1 การประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณ หมายถึง การประมาณการ รายได้ของสถานศึกษาจากเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จัดสรรให้ ได้แก่

6.2.1.1 การวิเคราะห์ งบบุคลากร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการ อัตรากำลัง อัตราเงินเดือนของบุคลากรและลูกจ้างนำมาคำนวณเป็นวงเงินประมาณการเพื่อขอตั้ง เป็นค่าใช้จ่ายในปีต่อไป วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.2.1.2 การวิเคราะห์งบประมาณ หมายถึง การสำรวจข้อมูลนักเรียนในและนอกเขตบริการของสถานศึกษา นักเรียนต่างสัญชาติ นักเรียนที่มีชื่อและไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร์ที่อยู่ในโรงเรียน เพื่อหาข้อมูลนักเรียนรายคน จัดกลุ่มผู้เรียนวิเคราะห์แนวโน้มในการจัดการศึกษาปีต่อไป และวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายงบประมาณที่ใช้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาเพื่อประมาณการตั้งงบประมาณปีต่อไป วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.2.1.3 การวิเคราะห์งบลงทุน หมายถึง การวิเคราะห์ความขาดแคลนจำเป็นและความต้องการค่าครุภัณฑ์ที่ดินสิ่งก่อสร้างเพื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แล้วนำมาคำนวณราคากลางกับสำนักงบประมาณ เพื่อรวมเป็นงบประมาณด้านงบลงทุนในปีต่อไป วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.2.2 การประมาณการรายได้จากเงินนอกงบประมาณ หมายถึง การประมาณการรายได้ของสถานศึกษาที่เป็นรายได้ นอกจากเงินงบประมาณของรัฐบาล โดยนำประเภทของเงินงบประมาณภายนอกมาจัดทำตารางประมาณการปีที่รับจริงและประมาณการล่วงหน้ารวมเป็นรายได้ของสถานศึกษา แล้วนำไปวางแผนงบประมาณตามแผนกลยุทธ์ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.2.3 การคำนวณกรอบงบประมาณรายจ่าย หมายถึง การวิเคราะห์กรอบวงเงินค่าใช้จ่ายแต่ละปี โดยพิจารณาจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ โดยการปรับกลยุทธ์เป็นแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม แล้วคำนวณค่าใช้จ่ายตามแผนกลยุทธ์ คำนึงถึงประสิทธิภาพมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง การทบทวนสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยการศึกษากรอบเงื่อนไขประจำปีของหน่วยงานต้นสังกัด นโยบาย เป้าหมาย ผลผลิตหลักที่ต้องการ รวมทั้งกรอบวงเงินที่ได้รับจัดสรร กำหนดเป้าหมายผลผลิตหลักประจำปีของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และแปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยมีค่าใช้จ่ายภายในกรอบวงเงินที่กำหนดจากการวางแผนงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) และจัดทำรายละเอียด แผนงาน งาน/โครงการ และกิจกรรม เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี โดยจัดทำให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มปีการศึกษา วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง รายละเอียด องค์ประกอบ ขั้นตอนกิจกรรมตามรายการต่าง ๆ ที่ระบุไว้ นั้น มีความสอดคล้องตรงกับปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ประถมศึกษาวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง รายละเอียด องค์ประกอบ ขั้นตอนกิจกรรม ตามรายการต่าง ๆ ที่ระบุไว้ นั้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของ โรงเรียนประถมศึกษา วิชา วัดได้จากแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. การนำเสนอแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน หมายถึง การนำเสนอผลการวิจัยแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 ด้าน 65 รายการ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐที่จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

11. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีวุฒิปริญญาเอก หรือปริญญาโททางการศึกษา หรือมีประสบการณ์ด้านการจัดทำนโยบายและแผน การจัดทำงบประมาณ ไม่น้อยกว่า 5 ปีจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

12. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้บังคับบัญชา หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(เดิม) อันได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2546 ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย การศึกษาแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกรอบของ สำนักงบประมาณ สำนักงานข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการวิจัยและได้นำเอา รายละเอียดแต่ละด้านจากแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 1

การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา
 - 1.1 การศึกษาสถานภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมการวางแผน การวิเคราะห์ภารกิจและผลผลิตหลัก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การประเมินสถานภาพสถานศึกษา
 - 1.2 การกำหนดทิศทางการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดเป้าหมายผลผลิตหลัก
 - 1.3 การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และกำหนดกลยุทธ์
2. ด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าที่ระยะปานกลาง
 - 2.1 การประมาณการรายได้จากเงินงบประมาณ
 - 2.2 การประมาณการรายได้จากเงินนอกงบประมาณ
 - 2.3 การคำนวณกรอบงบประมาณรายจ่าย
3. ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย การศึกษานโยบาย ต้นสังกัด การแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำรายละเอียดตาม แผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม เชื่อมโยงกลยุทธ์และงบประมาณ

ภาพประกอบ 1 แนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนประถมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัย จะทำให้โรงเรียนประถมศึกษามีแนวทางการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและสามารถจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ บังเกิดผลผลิต และผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดได้
2. ผลจากการวิจัย จะทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน การวางแผนการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามความต้องการได้